

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

27 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Timofti Vladimir, Țurcan Anatolie, Catan Liliana, Guzun Ion

judecând în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Cecalenco Denis în numele lui SA „Servis” și de către reprezentantul SA „Servis” – Duca Valerii, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2020, a încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2020 și a încheierii Judecătoriei Orhei /sediul Central/ din 12 noiembrie 2019 în procedura de revizuire, în cauza penală privind-o pe SA „Servis”.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 08.05.2018 – 12.11.2019 (prima instanță);
2. 09.12.2019 – 22.01.2020 (instanța de apel);
3. 15.05.2020 – 27.04.2021 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin încheierea Judecătoriei Orhei /sediul Central/ din 12 noiembrie 2019, s-a respins ca inadmisibilă plângerea reprezentanților SA „Servis”, Avdeev Vladimir și Duca Valerii în procedura de revizuire, privind anularea sentinței Judecătoriei Orhei /sediul Central/ din 06 septembrie 2019, bazată pe recunoașterea vinovăției de către SA „Servis” cu examinarea cauzei în procedură generală și cu adoptarea unei sentințe prin care SA „Servis” să fie achitată din lipsa componenței de infracțiune.

1.1 Pentru a pronunța încheierea nominalizată, prima instanță a stabilit că reprezentantul persoanei juridice SA „Service”, Duca Valerii și Avdeev Vladimir au depus cererea de revizuire cu încălcarea procedurii legale, omițând o cale de atac.

2. Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Orhei /sediul Central/ din 12 noiembrie 2019, a declarat apel reprezentantul SA „Servis” – Duca Valerii, prin care a solicitat casarea încheierii cu remiterea cauzei la rejudecare, invocând că SA „Servis” a depus corect cererea de revizuire la instanța de judecată care a examinat fondul cauzei, prima instanță nu a ținut cont de prevederile art. 458, 460 alin. (6¹) și 465 Cod de procedură penală și a emis o încheiere, deși trebuia să emită o sentință de respingere a cererii de revizuire.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2020, a fost admisă cererea de recurs declarată de către reprezentantul SA „Servis” – Duca Valerii, casată încheierea și pronunțată o nouă hotărâre prin care s-a respins ca

inadmisibilă plângerea reprezentanților SA „Servis”, Avdeev Vladimir și Duca Valerii.

3.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, prima instanță urma să emită o sentință de respingere a cererii de revizuire, dar nu o încheiere, motiv pentru care încheierea primei instanțe urmează a fi casată, deși instanța de fond a emis o soluție corectă, eroarea constând în tipul actului emis.

În continuare, instanța de apel a mai indicat că, cererea de revizuire a fost depusă cu încălcarea procedurii legale, urmând ca aceasta să fie respinsă ca inadmisibilă.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către:

4.1 Avocatul Cecalenco Denis în numele lui SA „Servis”, invocând încălcarea art. 6, 13 CEDO, neindicând nici un temei pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2020, a încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2020 și a încheierii Judecătoriei Orhei /sediul Central/ din 12 noiembrie 2019.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- instanța de fond nu a examinat cererea de revizuire în fond și nu s-a expus asupra argumentelor indicate în cerere, dar a respins din motive procesuale, în situația respectivă, în cererea de apel ca și în ședință la Curtea de Apel Chișinău, noi nici nu ne-am expus în fond, dar am atras atenția numai la încălcările procesuale;

- instanța de apel nici nu s-a expus asupra argumentelor cererii de revizuire, apreciere ce contravine prevederilor art. 458, 460 Cod de procedură penală;

- în pct. 6 din decizia contestată, este indicat: „*Avocatul Bîrcă Ludmila și inculpatul Botnari Ivan în ședința de judecată a instanței de apel și-au exprimat acordul cu solicitarea acuzatorului de stat în cererea de apel în partea ce ține de cuantumul pedepsei stabilite în privința lui Botnari Ivan*”, atrag atenția ca așa participanți în genere nu sunt în procesul respectiv și nici nu au fost;

- în pct. 10 din decizia contestată, este indicat: „*Astfel, instanța de fond urma să emită o sentință de respingere a cererii de revizuire, dar nu o încheiere iar această eroare urmează a fi remediată de instanța de recurs, or, instanța de recurs este competentă sa repare erorile de drept comise de instanța de fond motiv pentru care încheierea primei instanțe urmează a fi casată, deși instanța de fond a emis o soluție corectă eroarea constând în tipul actului emis.*”, astfel, instanța de apel constată încălcarea gravă comisa de instanța de fond, și comite încă una indicând ca cauza respectiva se examinează de Curtea de Apel ca instanță de recurs, ceea ce contravine art. 400, 465 Cod de procedură penală.

- încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2020 este una neîntemeiată din motiv că ultima se bazează pe art. 466 Cod de procedură penală, ceea ce duce la nulitatea actului respectiv din motiv că contrazice prevederilor art. 465 Cod de procedură penală.

4.2 Reprezentantul SA „Servis” – Duca Valerii, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2020, a încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2020 cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, invocând argumente similare cu cele indicate de către avocatul Cecalenco Denis în recursul său (pct. 4.1 din prezenta decizie).

5. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

În speță se constată că recurenții s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și au declarat recursurile ordinare în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conducându-se de dispozițiile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În speță, Colegiul penal lărgit atestă că recurenții invocă ca temeiuri de recurs încălcarea art. 6, 13 CEDO, sub aspectul că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor argumentelor invocate în apel, și că hotărârea atacată nu curpinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Verificând materialele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că se confirmă incidența motivelor invocate, ce se reflectă în temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin prisma aspectelor că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, precum și că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția.

Totodată, Colegiul penal lărgit, din motivele invocate în cererea de recurs declarată de avocatul Cecalenco Denis în numele SA "Servis" a identificat incidența și a temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 7) Cod de procedură penală, în sensul că instanța a admis o cale de atac neprevăzută de lege.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se

avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Coraportând decizia instanței de apel, la rigorile prevăzute de art. 414 Cod de procedură penală enumerate supra, se atestă că instanța de apel nu a ținut cont pe deplin de aceste cerințe și a comis următoarele erori de drept.

Colegiul penal lărgit, analizând partea descriptivă a deciziei instanței de apel (f.d. 44-48, vol. XX) atestă că instanța de apel contrar cerințelor art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de reprezentantul S.A. "Servis" - Duca Valerii (f.d. 30-32, vol. XX) descrise și în pct. 2 a prezentei decizii, și nu a examinat astfel chestiunile esențiale supuse atenției sale, ce țin de: "corectitudinea examinării cererii de revizuire de către prima instanță, respectarea procedurii și cerințelor stipulate de prevederile art. 458, 460 alin. (6¹) Cod de procedură penală.".

Astfel, anume asupra acestor motive invocate în apelul declarat de reprezentantul S.A. "Servis" - Duca Valerii, instanța de apel nu s-a pronunțat și astfel nu a întreprins toate măsurile de a elucida circumstanțele esențiale ale cauzei.

Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel în decizia adoptată, nu a luat în considerare aceste motive esențiale, și a omis să se expună asupra lor, contrar prevederilor art. 414 Cod de procedură penală.

În acest sens, se notează că potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85).

De asemenea, în hotărârea CtEDO în cauza Helle împotriva Finlandei, 19 decembrie 1997, pct. 60, se reține că noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară fie prin alt mod, **să fi examinat totuși în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale.**

Totodată, din conținutul deciziei instanței de apel (f.d. 43-48, vol. XX) Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel la examinarea prezentei cauzei, nu a ținut cont de esența cauzei, și anume faptul că în speță a fost contestată cu apel o sentință/încheiere a primei instanțe prin care a fost respinsă cererea de revizuire a sentinței Judecătoriai Orhei (sediul Central) nr. 1-336/2017 din 06.09.2017 înaintată de reprezentanții SA "Servis" și eronat a examinat această cauză în ordinea de recurs prevăzută de art. 437-448 Cod de procedură penală, fără a lua în considerare prevederile art. 465 Cod de procedură penală, aplicabile în speță.

În acest sens, Colegiul penal lărgit notează că potrivit art. 465 Cod de procedură penală, "Sentințele instanței de revizuire, date în conformitate cu art.462 alin. (4) și art.464, pot fi supuse apelului și recursului potrivit prevederilor art.400 și 420", și astfel instanța de apel urma să examineze cauza în ordine de apel, iar prin examinarea în ordine de recurs a apelului declarat, instanța a privat partea de o cale

ordinară de atac prevăzută de lege, prin ce a afectat legalitatea procesului penal și dreptul la un proces echitabil a părții - garantat de art. 6 CEDO, fiind comisă concomitent și eroarea de drept stipulată la art. 427 alin. (1) pct. 7) Cod de procedură penală, or instanța a admis o cale de atac neprevăzută de lege (*instanța de apel a admis calea de atac cu recurs, deși legea în acest tip de cauze - art. 465 Cod de procedură penală, prevede calea de atac cu apel și ulterior cu recurs*).

Mai mult, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel în pct. 18 a deciziei sale (f.d. 48, vol. XX), a concluzionat eronat că în speța dată "*cererea de revizuire se depune de partea interesată și îndreptățită procurorului, care, în cazul stabilirii existenței temeiurilor temeiurilor de revizuire depune cererea de inițiere a procedurii de revizuire, sau o respinge ca neîntemeiată. Astfel, rezultă că cererea de revizuire a fost depusă cu încălcarea procedurii legale, urmând ca aceasta să fie respinsă ca inadmisibilă*".

Or în privința acestui aspect, Colegiul penal lărgit invocă că în speță, cererea de revizuire (f.d. 15, vol. XX) a fost înaintată pe temeiul prevăzut de art. 458 alin. (3) pct. 4) Cod de procedură penală, - anume că "*Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă*" iar în acest caz, conform prevederilor art. 460 alin. (1) Cod de procedură penală, procedura de revizuire se deschide în baza cererii adresate instanței de judecată care a judecat cauza în primă instanță, dar nu se adresează procurorului de nivelul instanței care a judecat cauza în fond.

În consecință, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a adoptat decizia în cauză, printr-o motivare superficială, fără a clarifica aspectele esențiale ale cauzei și a lăsat fără o argumentare cuvenită motivele invocate în apelul declarat, fără a examina cauza în procedura corectă, fără a ține cont de prevederile legale stipulate la art. 458 - 465 Cod de procedură penală, prin ce a fost afectată corectitudinea și legalitatea soluției adoptate.

La fel și încheierea din 22 ianuarie 2020 de corectare a erorii materiale din decizie (f.d. 40 v. XX), în speță fiind incidente temeiurile de recurs stipulate de art. 427 alin. (1) pct. 6), 7) Cod de procedură penală, precum și încălcarea art. 6 CEDO fiind ignorate prevederile art. 465 Cod de procedură penală, astfel recursurile declarate urmează a fi admise, iar decizia instanței de apel și încheierea din 22 ianuarie 2020 casate total, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanța de apel, în alt complet de judecată.

6. Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursurile declarate, nominalizate în prezenta decizie, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele

casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu și de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Cecalenco Denis în numele lui SA „Servis” și de către reprezentantul SA „Servis” – Duca Valerii, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2020 și încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2020, în cauza penală privind-o pe SA „Servis”, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **27 mai 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecătorii

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie

Catan Liliana

Guzun Ion